

NSD
NÄRINGSLIVETS
SKATTE-
DELEGATION

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Er referens: Fi2024/01268

Stockholm, 2024-10-17

Remissyttrande

Remiss av betänkandet Förbättrade ränteavdragsregler för företag (SOU 2024:37)

Näringslivets Skattedelegation (NSD) lämnar följande synpunkter på kommissionens förslag.

Sammanfattning

NSD välkomnar betänkandet sett som en helhet. De sammantagna effekterna av förslagen innebär att den svenska bolagsbeskattningens konkurrenskraft förbättras, vilket behövs då dagens regler i ett internationellt perspektiv är mer restriktiva än i andra länder.

De viktigaste föreslagna förbättringarna som NSD tillstyrker är de utökade möjligheterna till utjämning inom en beräkningsenhet, höjningen av beloppsgränsen i förenklingsregeln, övergång till evig rullning av kvarstående negativa räntenetton samt de förenklingar som föreslås beträffande vad som ska ingå i beräkningen av EBITDA-underlaget.

Det finns dock förslag som NSD anser regeringen bör överväga att avstå från eller justera, exempelvis restriktioner vid ägarförändringar och de som avser begränsa avdragsrätten vid interna lån.

Ett genomförande av utredningens förslag skulle ge positiva signaler om utvecklingen av konkurrenskraften i den svenska bolagsbeskattningen. För att inte urholka värdet av detta bör förslaget enligt NSD finansieras genom de reformutrymmen regeringen har till sitt förfogande, eller skapar genom en mer restriktiv utgiftspolitik.

Huvudmän i NSD är:

**Stockholms Handelskammare * Föreningen Svenskt Näringsliv
Svenska Bankföreningen * Svensk Försäkring * Fastighetsägarna Sverige**

Kansli: Postadress 114 82 Stockholm, Besöksadress Storgatan 19
Telefon 08/553 430 00, Telefax 08/553 430 99

Inledning

Bakgrund

För snart tre år sedan beslutade regeringen de direktiv ([dir. 2021:97](#)) som legat till grund för huvuddelen av kommitténs arbete vars resultat presenteras i det nu remitterade betänkandet, Förbättrade ränteavdragsregler för företag (SOU 2024:37).

Huvuduppdraget har varit att följa upp och se över vissa frågor med anledning av de nya skattereglerna för företagssektorn som trädde i kraft den 1 januari 2019. De centrala delarna av dessa regler är de som avser företagssektorns avdragsrätt för ränteutgifter. Införandet av de EU-direktivbaserade avdragsbegränsningarna för negativa räntenetton, den s.k. generella avdragsbegränsningen, utgjorde här den mest genomgripande förändringen. I den proposition ([prop. 2017/18:245](#) s. 281) som låg till grund för införandet av de nya skattereglerna angavs dels att de nya reglerna bör följas upp för att säkerställa att syftet med dessa uppnås, dels att det är särskilt viktigt att följa upp den internationella utvecklingen för att analysera vilka effekter de nya reglerna får på Sveriges konkurrenskraft.

Att avdragsrätten för finansieringskostnader är internationellt konkurrenskraftig och inte i onödan försvårar eller fördyrar investeringar är viktigt för utvecklingen av det svenska näringslivet och därmed för sysselsättningen och det svenska välbefinnandet. Behovet av att de svenska ränteavdragsreglerna förbättras förstärks dels av att Sverige var tidigt ute med att låsa regelverket för negativa räntenetton, vilket medförde att möjligheterna för lagstiftaren att säkerställa konkurrenskraften i alternativa förslag var begränsade, dels av att det idag är särskilt angeläget att inte försvåra finansiering av investeringar, inte minst sådana som kan underlätta att klimatmål uppnås.

Att det svenska ränteavdragsregelverket, bestående av den generella avdragsbegränsningarna och de s.k. riktade avdragsbegränsningarna (begränsningar i ränteavdragsrätten som införts för att vid sidan av den generella begränsningen för att motverka olika slag av s.k. skatteupplägg), är mer restriktivt än i andra länder har bland annat tidigare konstaterats i analyser som återfinns i [rapporten Koncernbeskattning och ränteavdrag](#). Resultatet av analyserna sammanfattas där bland annat med följande slutsatser:

Sveriges ränteavdragsbegränsningsregler är mer restriktiva än i andra länder. Detta gör att konkurrenskraften för det svenska företagsskattesystemet har försämrats genom implementeringen av EU-direktivet. Till detta ska läggas det faktum att Sverige har dubbla system för ränteavdragsbegränsningar vilket försämrar konkurrenskraften ytterligare.

Av ovan angivna skäl är den aktuella översyn utredningen haft i uppdrag att genomföra mycket välkommen.

När det gäller genomförandet av en uppföljning och beredning avseende sådana betydelsefulla frågor som företagets avdragsrätt för ränteutgifter är det enligt NSD ytterst värdefullt att, så som nu skett, detta sker genom en SOU, där experter och sakkunniga från bland annat akademien, Finansdepartementet, näringslivet och Skatteverket kan bidra till att frågor blir allsidigt belysta under utredningsarbetet. Det ska dock nämnas att det är olyckligt att det för utredningen har varit mycket svårt att utvärdera effekterna av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna; det har gått kort tid sedan införandet, det har under den analyserade

perioden skett flera händelser, bland annat pandemiutbrottet och ett antal särskilda förutsättningar, såsom ett mycket lågt ränteläge, har därutöver förelegat. Eventuella försök till slutsatser i dessa delar måste därför ske med betydande reservationer.

Övergripande principiella utgångspunkter för NSD:s yttrande

Av direktiven framgår att den svenska konkurrenskraften är en huvudutgångspunkt för utredningens arbete. När de regler som nu ses över infördes uttalades i lagförarbetena att ett konkurrenskraftigt och dynamiskt företagsklimat är grunden för tillväxt och jobbskapande, samt att villkoren för företagande ska vara internationellt konkurrenskraftiga, främja investeringar, innehålla förutsebara regelverk och stödja en sund konkurrens. Bolagsskatten angavs vidare vara den skatt som är mest skadlig för tillväxten.

Det är enligt NSD de långsiktiga villkoren i bolagsbeskattningen som helhet som behöver vara utgångspunkten vid en bedömning av vilka aspekter som är viktiga att beakta vid ett önskemål om att åstadkomma lagändringar som ska bidra till - och inte motverka – att tillväxten (BNP), produktiviteten och inkomsterna i Sverige ökar. I detta ligger att utöver bolagsskattesatsen behöver hänsyn tas till hur bolagsskattereglerna är utformade och vilken tilltro som finns till utvecklingen av den svenska bolagsbeskattningen. Vad gäller det senare är det exempelvis utifrån ett internationellt konkurrensperspektiv viktigt att lagstiftaren över tid visar att risken för kommande, från ett internationellt och principiellt perspektiv, negativt avvikande lagändringar är mycket låg.

Det är enligt NSD således centralt att utgångspunkterna i det fortsatta lagstiftningsarbetet ser till bolagsbeskattningen i stort. I detta ligger att betydelsen av rättssäkerhet och en väl fungerande nettovinstbeskattning beaktas. Vad gäller rättssäkerhet gäller det bland annat att beakta företagets behov av att utifrån gällande lagstiftning kunna förutse beskattningskonsekvenser av genomförda eller potentiella transaktioner.

Ägare till växande små och medelstora företag önskar i regel så långt som möjligt behålla kontrollen över sina företag och är därför tveksamma till att släppa in fler ägare. Samtidigt saknas ofta medel till att själv finansiera en fortsatt expansion (i önskad utsträckning) enbart med ökat eget kapital. För dessa ägarledda företag kan lånefinansiering vara det enda realistiska alternativet. För företag med större ägarspridning begränsas finansieringsmöjligheterna bland annat av den riskfördelning som marknaden efterfrågar. Möjligheten att attrahera kapital via nyemissioner är bland annat beroende av den hävstångseffekt som lånefinansiering skapar förutsättningar för. Samtidigt erbjuds finansiären en mer begränsad risk när kapital kan tillföras genom lån. Det finns många anledningar till att välja lån framför eget kapital och NSD noterar att de teoretiska utgångspunkterna i avsnitt 3.3 inte är tillräckliga för att uppföljningen av de generella avdragsreglerna om ränteavdragsbegränsningar skall ge en korrekt bild.

För många företag är det således inte ett alternativ att byta lån mot eget kapital. Företag som ingår i större koncerner har dessutom i regel en centraliserad upplåningsfunktion placerad i moderföretaget eller i ett s.k. treasurybolag som ansvarar för all extern upplåning. Ett av de mer betydande skälen för detta är att finansieringssituationen och kreditrisken i koncernen ska kunna överblickas av kreditgivare. Koncernföretagen kan därmed i regel inte själva ta upp externa lån utan måste vända sig till den centraliserade enheten. För att kunna säker-

ställa att det finns medel för externa räntebetalningar behöver den interna finansieringen av koncernen via lån till koncernföretagen prioriteras. Om kapitaltillskott i stället skulle ges, skulle det begränsa (exempelvis genom bolagsrättsliga restriktioner för vinstutdelning) möjligheterna att betala ut medel. Interna lån är således naturliga och nödvändiga flöden i större koncerner.

För att upprätthålla neutralitet måste även reciprociteteten inom beskattningen beaktas, d.v.s. huvudprincipen inom bolagssektorn om att utdelningar inte är vare sig avdragsgilla eller skattepliktiga och att räntor är avdragsgilla respektive skattepliktiga. I takt med införandet av avdragsbegränsningar för räntor ökar risken för dubbelbeskattning av räntebetalningar.

Nedan ges närmare synpunkter på bedömningar och förslag som lämnas i betänkandet.

Utredningens förslag och bedömningar

Räntedefinitionen

Generella förändringar av reglerna

Utredningens bedömning: *De avgöranden som finns motiverar inte några större eller mer strukturella förändringar av räntedefinitionen i 24 kap. IL.*

NSD har inga direkta erinringar mot bedömningen. Utredningen lyfter dock fram oklarheter genom att exempelvis hänvisa till ett ställningstagande från Skatteverket som avser om utgifter som betalas till andra än borgenären.¹ Ett ställningstagande som får anses ge uttryck för en extensiv tolkning. Utredningen avstår dock här från att föreslå justeringar/ förtydliganden. Utredaren anger här att det är vanskligt att bygga rättstillämpningen på bedömningar av alternativkostnader och att det talar för att man bör vara klart restriktiv med att hänföra utgifter som inte till sin karaktär är ersättning för kredit eller har ett mycket tydligt samband med krediten till lånekostnader. NSD delar utredningens bedömningar i stort, men anser samtidigt att ett förtydligande om att en sådan restriktiv tolkning ska ske vore värdefull.

Förvärv av förfallna eller kreditförsämrade fordringar

Utredningens förslag: *Det ska införas en särskild regel som ska gälla för företag som förvärvar portföljer av förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar till underpris. De inkomster som är hänförliga till fordringarna och som motsvarar de ränteintäkter som enligt effektivräntemetoden har tagits upp i företagets räkenskaper ska behandlas som ränteinkomster vid tillämpningen av 24 kap. IL. Som förutsättning ska gälla att redovisningen av fordringarna överensstämmer med god redovisningssed. Vidare ska det krävas att underpriset beror på gäldenärens bristande betalningsförmåga.*

NSD tillstyrker förslaget.

¹ Dnr 8–1925656

En särskild regel för återföring av upplupen ränta ska inte införas

Utredningens förslag: *Det ska inte införas några särskilda regler som innebär att en nedskrivning av en fordran på upplupen ränta skattemässigt ska minska årets positiva räntenetto alternativt öka ett kvarstående negativt räntenetto.*

NSD instämmer i utredningens förslag.

Frågor om valutasäkringar

Bör 14 kap. 8 § IL ändras?

Utredningens bedömning: *Säkringsbestämmelsen i 14 kap. 8 § IL är omodern och det finns i och för sig ett behov av förtydliganden. Ett stort problem med regeln är att den inte omfattar säkring till verkligt värde. Regeln saknar också betydelse om den säkrade posten och säkringsinstrumentet finns i olika bolag. Den har alltså med tiden blivit allt mindre relevant, framför allt i förhållande till hur de större företagen arbetar med säkring. Det finns därmed behov av ändringar, även om problemen har minskat genom införandet av 24 kap. 4 § IL. Det är emellertid inte enkelt att med de utgångspunkter som gäller för nuvarande lagstiftning och utifrån det mer begränsade uppdrag vi har ändra regeln så att den ger materiellt riktiga resultat och blir relevant. Regeln bör därför inte ändras nu.*

NSD delar uppfattningen att bestämmelsen är omodern och att det finns behov av förtydliganden och anser därför att det är olyckligt att utredningen kom fram till att den behövde avstå från att modernisera bestämmelsen. NSD vill understryka vikten av att Finansdepartementet noterar behovet av en översyn av säkringsbestämmelser och att departementet vid lämpligt lagstiftningsärende i närtid inkluderar frågan om hur bestämmelsen kan moderniseras och ges en mer ändamålsenlig utformning.

Reglerna i 17 kap. IL

Bör 17 kap. 20 a § IL ändras?

Utredningens bedömning: *Bestämmelsen i 17 kap. 20 a § IL kan i vissa fall leda till att säkringsinstrumentet tas upp till anskaffningsvärdet medan den säkrade fordran eller skulden i utländsk valuta tas upp till balansdagens kurs. Vi föreslår dock inga ändringar av bestämmelsen, eftersom detta i grunden beror på utformningen av 14 kap. 8 § IL.*

Jämför vad NSD anför i avsnittet ovan om behovet av en översyn av säkringsbestämmelser.

Bör 17 kap. 20 § IL ändras?

Utredningens förslag: *Det ska införas ett nytt stycke i 17 kap. 20 § IL där det anges att det förhållandet att vissa instrument i lagret ska värderas till balansdagens kurs enligt 14 kap. 8 § eller 24 kap. 4 § inte hindrar att lagret tas upp till det samlade anskaffningsvärdet enligt 17 kap. 20 § första stycket.*

NSD tillstyrker förslaget.

Behov av ändringar i 24 kap. 4 § IL?

Utredningens bedömning: *Bestämmelsen i 24 kap. 4 § IL omfattar även så kallad ekonomisk säkring. Derivatinstrument som enligt 24 kap. 4 § IL ska värderas på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 § IL kan också träffas av 14 kap. 8 § första stycket andra meningen. Även om detta skulle kunna framgå på ett tydligare sätt anser vi inte att det är nödvändigt att justera regeln*

NSD har inget att erinra.

Utjämning av räntenetto inom koncern

Allmänna utgångspunkter

Utredningens förslag: *Det ska införas ett system för utjämning av räntenetto och avdragsunderlag (EBITDA) för företag i en företagsgrupp – en beräkningsenhet. Rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto beräknas gemensamt för alla företag i gruppen. Företagen i gruppen ska således behandlas som en skattskyldig vid bedömningen av rätt till avdrag. Samtliga företag som uppfyller kraven för att ingå i beräkningsenheten ska omfattas av den gemensamma beräkningen. Enskilda företag i beräkningsenheten kan inte välja att genomföra beräkningen på företagsnivå.*

NSD har allt sedan förslagen till den generella EBITDA-avdragsbegränsningen för sju år sedan var på remiss påtalat behovet av justeringar i regelverket, så att företagen ges rimliga förutsättningar att uppnå en sådan utjämning inom koncernen som reglerna i grunden är avsedda att ge utrymme för; skapa neutralitet så att koncerner inte belastas hårdare för att de bedriver verksamheten inom flera företag i stället för inom ett.² Den effektiva utjämning som utredningens förslag skapar förutsättningar för är väldigt betydelsefull för näringslivet, varför NSD tillstyrker ett genomförande av förslaget till införandet av en för gruppen gemensam beräkning. Med en sådan ordning ökar konkurrenskraften i den svenska bolagsbeskattningen.

En svaghet med förslaget till obligatorisk gemensam beräkning är att de enskilda bolagen inom gruppen är beroende av relativt omfattande uppgifter från övriga bolag i gruppen för att vid avgivande av inkomstdeklaration fullgöra sina skyldigheter. I koncerner där företagen i inom en grupp exempelvis är mer självständiga kan de krav som följer med en obligatorisk gemensam beräkning uppfattas som administrativt svårhanterlig och kostsamt.

NSD förstår att företag i en beräkningsenhet inte bör kunna välja att stå utanför den gemensamma beräkningen, då en sådan valmöjlighet skulle öppna för att företag med exempelvis negativa avdragsunderlag kan stå utanför beräkningsenheten. Men mot bakgrund av ovanstående anser NSD att Finansdepartementet i den vidare beredningen bör se över möjligheten att låta den gemensamma beräkningen vara frivillig för gruppen som

² [Remissvar+112-2017.pdf \(svensktnaringsliv.se\)](#)

och

[hemstallan-om-lagandring-koncernbidragssparren-svenskt-naringsliv-2019-04-23.pdf \(svensktnaringsliv.se\)](#)

helhet. En annan aspekt av förslaget på gemensam beräkning är att vid ägarförändringar, exempelvis en överlåtelse av ett dotterföretag som ingått i koncernens beräkningsenhet, blir det vidare viktigt för avtalsparterna att avtala om hur konsekvenser av eventuella retroaktiva justeringar av beräkningen ska hanteras och/eller regleras. De senare torde främst vara initiala svårigheter som kan förutsättas avta med tiden. Inte minst när Skatteverket och rådgivare kommer ut med information om reglerna och dess konsekvenser. Med beaktande av att reglerna föreslås träda i kraft först den 1 januari 2026 ges goda förutsättningar för detta.

Sammanfattningsvis tillstyrker NSD förslaget om en obligatorisk gemensam gruppberäkning men att möjligheten att låta den gemensamma beräkningen vara frivillig för gruppen som helhet bör övervägas.

Vilka företag bör ingå i en beräkningsenhet för gemensam beräkning av räntenetto och avdragsunderlag?

Utredningens bedömning: *Det är förenligt med direktivet mot skatteundandraganden att begränsa utjämningsmöjligheterna till företag med koncernbidragsrätt.*

Utredningens förslag: *En beräkningsenhet för gemensam beräkning ska bestå av företag som kan lämna eller ta emot koncernbidrag från varandra. Företag som kan lämna eller ta emot koncernbidrag enbart på den grunden att de har medgetts dispens ska inte ingå i beräkningsenheten.*

NSD har förståelse för utredningens bedömning, men anser att det är olyckligt att handelsbolag lämnas helt utanför det föreslagna systemet utan att lämna förslag som kan lösa de nackdelar som följer vid verksamheter som bedrivs handelsbolag. Utredaren har utrett möjligheter att inkludera handelsbolag i beräkningsenheten, men inte ansett sig kunna lösa problem kopplade till en sådan inordning. Utredningen anger att de problem som uppstår kring denna bolagsform i stället bör lösas på andra sätt. Utredningen lyfter dock fram att Företagsskattekommittén, som konstaterade likartade problem, föreslog att det skulle införas tidsbegränsade regler som gav möjlighet att underlåta uttagsbeskattning vid underprisöverlåtelser från handelsbolag till aktiebolag inom samma koncern. Utredningen konstaterar dock att det emellertid inte ingår i dess uppdrag att lämna förslag som avser undantag från uttagsbeskattningsreglerna och att den därför inte vidare övervägt om det vore en lösning på problemet.

NSD anser att mycket starka skäl talar för att regeringen, om den inte inordnar handelsbolagen i systemet, skyndsamt behöver skapa likartade förutsättningar för handelsbolag som Företagsskattekommittén föreslog – se ovan.

Hur ska den gemensamma beräkningen av avdragsunderlag och räntenetto gå till?

Utredningens förslag: *Företag i en beräkningsenhet ska beräkna räntenetto och avdragsunderlag gemensamt. Företagen ska lägga samman positiva ackumulerade räntenetton, negativa ackumulerade räntenetton respektive avdragsunderlag för samtliga företag i beräkningsenheten. Dessa gemensamt beräknade poster utgör grund för beräkning av beräkningsenhetens rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Först om det*

sammanlagda negativa ackumulerade räntenettet i beräkningsenheten överstiger summan av dess sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto och dess avdragsutrymme (beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme) blir det aktuellt att vägra avdrag för något av företagen i beräkningsenheten. Beräkningsenheten får välja vilket eller vilka företag som ska göra avdrag motsvarande dess gemensamma avdragsutrymme. Ett företags avdrag får inte överstiga dess negativa ackumulerade räntenetto.

NSD tillstyrker förslaget. Som framförts ovan skulle ett genomförande av det förbättra systemet i betydande omfattning vilket skulle bidra till ett bättre investeringsklimat, vilket bland annat behövs för att inte motverka att uppställda klimatmål uppnås.

Överväganden i förhållande till koncernbidragsspärren

Utredningens bedömning: Det behövs inte några ytterligare begränsningar i rätten att fritt fördela avdragen för negativt ackumulerat räntenetto inom beräkningsenheten med anledning av reglerna om koncernbidragsspär.

NSD delar utredningens bedömning och analyser och ser att ett alternativ med begränsningar allvarligt skulle försämra, försvåra och komplicera regelverket.

Spärregler vid ägarförändringar

Utredningens bedömning: Dagens spärregler vid ägarförändringar behövs fortsatt, men behöver inte skärpas.

NSD delar inte utredningens bedömning när det gäller dessa begränsningar. Ägarförändringar i företag är centralt för utvecklingen av det svenska näringslivet. Exempelvis uppstår det ofta betydande underskott i nystartade företag och i företag som gör expansiva satsningar – det dröjer nämligen i regel en tid innan investeringar genererar överskott. I underskottsföretag kan det förutsättas regelmässigt finnas kvarstående negativa räntenetton. I sådana situationer där investeringarna ännu inte genererat överskott kan möjligheten att få in kapital från nya ägare vara avgörande för företagets framtid. I tider av kriser accentueras förstås dessa behov. De avdragsbegränsningsregler för underskott som aktualiseras vid ägarförändringar minskar påtagligt möjligheterna till ägarförändringar och företagens kapitalförsörjning. NSD anser mot denna bakgrund att regeringen vid den fortsatta beredningen bör överväga att slopa begränsningen eller i vart fall som ett första steg utarbeta lindrigare begränsningar.

NSD har tidigare till Finansdepartementet framfört behovet av att regeringen tillsätter en utredning som grundligt ser över regelverken rörande begränsningar i rätten till avdrag för underskott vid ägarförändringar.³ Om Finansdepartementet i det nu aktuella lagstiftningsärendet inte slopar dagens restriktioner för avdrag för kvarstående negativa räntenetton vid ägarförändringar så behöver även begränsningen avseende kvarstående negativa räntenetton inkluderas i det utredningsuppdrag NSD efterfrågat.

³ Se exempelvis NSD:s remissvar i ärendet 2021/02354

Beräkning av avdragsunderlaget

Koncernbidrag

Utredningens förslag: *Avdragsunderlaget ska beräknas utan hänsyn till koncernbidrag.*

NSD delar utredningens bedömning av vilka fördelar som följer med att undanta koncernbidragen från underlaget och tillstyrker således förslaget.

Avdrag för tidigare års underskott

Utredningens förslag: *Avdragsunderlaget ska beräknas utan hänsyn till avdrag för tidigare års underskott. De regler som avser justeringar i beräkningen av avdragsunderlaget, ränteavdraget och avdrag för koncernbidragsspärrat underskott kan upphävas.*

NSD tillstyrker förslaget, framför allt av det skälet att det förenklar för företagen. Ett kompletterande skäl som talar för utredningens förslag är att dagens regelverk för den generella avdragsbegränsningen har en brist i det att det inte medger rullning i tid av outnyttjat EBITDA-avdragsutrymme. Detta medför att företag som omväxlande går med underskott och överskott, av betydande storlek, i regel inte över tid kan tillgodoräkna sig ett lika stort avdragsutrymme som ett företag som över tid har ett lika stort nettoresultat men ett mer stabilt resultat. Att undanta underskott från beräkningen kan något kompensera för denna skillnad.

Resultat som belöper sig på andelar i handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer

Utredningens bedömning: *Nuvarande regler om hur resultat som belöper sig på andelar i handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer påverkar avdragsunderlaget bör inte ändras.*

Som NSD har anfört ovan under rubriken *Vilka företag bör ingå i en beräkningsenhet för gemensam beräkning av räntenetto och avdragsunderlag?* så är det ytterst olyckligt hur verksamheter i handelsbolag beaktas i systemet för den generella avdragsbegränsningen. Som anförts ovan anser NSD att mycket starka skäl talar för att regeringen, om den inte inordnar handelsbolagen i systemet, skyndsamt behöver skapa likartade förutsättningar för handelsbolag som Företagsskattekommittén föreslog – se ovan.

Utjämnning av räntenetto över tid

Ska möjligheten att dra av ett kvarstående negativt räntenetto utökas i tid?

Utredningens förslag: *Tidsgränsen för rätt till avdrag för kvarstående negativa räntenetton ska tas bort.*

NSD välkomnar detta förslag. Ett genomförande skulle bidra till såväl en principiellt mer korrekt beskattning som en ökad förutsägbarhet av skattekonsekvenser av bland annat investeringsbeslut. Detta skulle förbättra det svenska näringslivets konkurrenskraft och investeringskapacitet.

Ska kvarstående negativt räntenetto fastställas vid den årliga beskattningen?

Utredningens förslag: *Ett årligt obligatoriskt fastställelseförfarande för kvarstående negativt räntenetto ska införas. Berörda företag redovisar kvarstående negativt räntenetto i deklARATIONEN för det beskattningsår då sådant räntenetto uppstår. Skatteverket prövar och fastställer det kvarstående negativa räntenettet årligen. Kvarstående negativa räntenetton ackumuleras för varje år. Kvarstående negativt räntenetto fastställs i beslut om slutlig skatt som kan omprövas och överklagas enligt gällande regler i skatteförfarandelagen.*

NSD tillstyrker förslaget.

Förenklingsregeln

Beloppsgränsen höjs

Utredningens förslag: *Beloppsgränsen ska höjas till 25 miljoner kronor.*

NSD tillstyrker förslaget. Detta då en höjning av beloppsgränsen till 25 miljoner kronor skapar betydande förenklningar och förbättrade investeringsförutsättningar, samtidigt som de ges en med motsvarande utländska företag mer likartad konkurrenssituation. Regeln tillämpas ofta av små och medelstora kapitalintensiva företag. I betänkandet pekar utredaren särskilt på följande: *"Marknadsräntan och därmed företagens räntekostnader har ökat dramatiskt sedan reglerna infördes. Ränteläget är nu i generella termer minst tre gånger så högt som det var när reglerna började gälla. För att inte förenklingsregeln ska förlora sin betydelse som ett instrument för att göra det enklare för de mindre företagen bör nivån alltså höjas."* (s. 213 i betänkandet).

Även om ränteläget har sjunkit något sedan utredningen gjorde detta konstaterande anser NSD att regeringen bör överväga att ge höjningen av taket i förenklingsregeln effekt från den 1 januari 2025 i stället för från 1 januari 2026. Detta är särskilt viktigt för små- och medelstora företag som drabbas av dagens låga nivå i begränsningsregeln. Inte minst gäller det för företag med långfristiga lån med bunden ränta.

Samtliga företag i intressegemenskapen ska tillämpa samma regel

Utredningens förslag: *Företag i intressegemenskap ska tillämpa samma regel, antingen huvudregeln eller förenklingsregeln.*

Som enda skäl för sitt förslag anføres att då företag inom en beräkningsenhet ska tillämpa samma regel, bör det regleras att även företag inom en intressegemenskap ska tillämpa samma regel. NSD anser att detta skäl får anses väga lätt och att bedömningen behöver vägas mot värdet av att behålla dagens utrymme till valfrihet. För att behålla dagens möjligheter talar framför allt den principiella tanken att en regel inte i onödan bör föranleda situationer där ett företags val kan begränsa andra företags handlingsutrymme. Det kan här noteras att med företag i intressegemenskap avses, bland annat, ett företag och ett handelsbolag som företaget äger andel i. Något krav verkar inte uppställas på att företaget ska äga en viss minsta andel av handelsbolaget eller ha kontroll över detsamma för att intressegemenskap ska föreligga. Förslagen synes därigenom medföra att i övrigt oberoende företag och koncerner riskerar länkas ihop med varandra redan genom obetydliga ägarandelar i handelsbolag.

Enligt NSD:s uppfattning får förslaget mot denna bakgrund ses som oproportionerligt, varför NSD anser att Finansdepartementet i den fortsatta beredningen bör överväga ett alternativ där företag utanför en beräkningsenhet kan bibehålla valfriheten.

Utjämnning av räntenetto mellan företag i en beräkningsenhet

Utredningens förslag: *Vid tillämpningen av förenklingsregeln ska företagen i en beräkningsenhet kunna dra av negativt ackumulerat räntenetto motsvarande beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto. Beräkningsenheten fördelar avdrag för negativt ackumulerat räntenetto inom beräkningsenheten. Inget företags avdrag får överstiga dess eget negativa ackumulerade räntenetto.*

NSD tillstyrker förslaget. Förslaget är en naturlig följd av den princip om neutralitet som reglerna om koncernutjämnning baseras på.

Utrymmet för avdrag enligt förenklingsregeln

Utredningens förslag: *Regeln ändras på så sätt att för företag i intressegemenskap ska det totala utrymmet för avdrag enligt förenklingsregeln inte minska som en konsekvens av att företag i beräkningsenheten gjort avdrag för negativt ackumulerat räntenetto i förhållande till det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet*

NSD tillstyrker förslaget, dels för att det är principiellt korrekt (jfr ovan) dels för att det undanröjer en brist eller oklarhet i dagens reglering som försvårar förutsättningar för en centralisering av koncerners finansiering – en centralisering som i regel klart förbättrar koncernens situation vid behov av extern upplåning.

Förfarandet vid utjämning av räntenetto

Skyldighet att lämna uppgifter

Utredningens förslag: *Det bör regleras särskilt i skatteförfarandelagen och skatteförfarandeförordningen vilka uppgifter företag i en beräkningsenhet ska lämna i inkomstdeklarationen.*

NSD vill peka på att regelverket om ränteavdragsbegränsningar är särskilt administrativt betungande för små och medelstora företag vilka ofta saknar egna resurser för att hantera regelbörda. Mot denna bakgrund anser NSD att det i förarbetena bör framgå att uppgiftslämnande ska begränsas till det som är absolut nödvändigt för att ränteavdragen ska kunna beräknas korrekt. Skatteverket skärpte under 2022 sina krav när det gäller inlämnande av en N9-blankett (se närmare rättslig vägledning när N9-blankett enligt SKV ska lämnas⁴). Tidigare krävde Skatteverket att en N9-blankett skulle lämnas om någon av följande förutsättningar var uppfyllda:

- Företaget har ett negativt räntenetto före avdragsbegränsning för negativa räntenetton som överstiger fem miljoner kronor, eller
- Företaget ingår i en intressegemenskap och intressegemenskapen har ett negativt räntenetto före avdragsbegränsning för negativa räntenetton som överstiger fem miljoner kronor och företaget har ett negativt räntenetto.

NSD anser att det tydligt bör framgå av förarbetena vilka krav på uppgiftslämnande som uppställs när avdragsrätt yrkas för negativt räntenetto. I ljuset av de förenklingar som föreslås avseende bland annat taket i förenklingsregeln samt vid koncernutjämning bör det övervägas om uppgiftslämnandet kan begränsas till de ovan angivna situationerna

Skattetillägg

Systemet med skattetillägg har sedan länge varit föremål för omfattande kritik.⁵ Kritiken består bland annat i att befrielsereglerna tillämpas alltför restriktivt och onyanserat samt att sanktionen uppfattas som alltför hård.⁶ I avvaktan på en välbehövlig översyn av skattetilläggsreglerna anser NSD att lagstiftaren bör påtala att regelverket avseende den generella avdragsbegränsningen är särskilt komplicerat till sitt innehåll och struktur innebärande att kravet på en nyanserad och inte allt för strikt tillämpning bedömning accentueras.

⁴ Vem som enligt Skatteverket ska lämna N9-blankett framgår här <https://www.skatteverket.se/ranteutgifter>

⁵ Remissvar+236-2017_1.pdf (svensktnaringsliv.se)

⁶ Se Svensk Näringslivs rapport 2018, Skattetillägg i mål om internprissättning – gällande rätt och empiri, samt Rättsvis Skatteprocess 2022, Rättsvis Skatteprocess: Ett mer rättssäkert skattetillägg (rattviskatteprocess.se)

Beräkning av skattetillägg för kvarstående negativt räntenetto

Utredningens förslag: *Det ska införas en bestämmelse om beräkning av skattetillägg vid oriktig uppgift avseende kvarstående negativt räntenetto. Skattetillägget ska beräknas på en sjättedel av det kvarstående negativa räntenetto som, om den oriktiga uppgiften hade godtagits, felaktigt skulle ha tillgodoräknats den som har lämnat uppgiften. Det ska även införas bestämmelser om beräkning av skattetillägg för kvarstående negativt räntenetto vid skönsbeskattning. Skattetillägget ska beräknas på en sjättedel av det reducerade kvarstående negativa räntenettet.*

Utredningen föreslår att skattetillägg ska beräknas på en sjättedel av det reducerade kvarstående negativa räntenettet. NSD delar bedömningen att skattetillägg vid situationer som denna ska utgå utifrån en lägre bas, vilket även är i linje med principer som tillämpats i tidigare lagstiftningsärenden. Som utredningen konstaterar har skattetilläggen i underskotts-situationer kommit att resultera i principiellt felaktiga skattetillägg; allt för höga. Den bakomliggande principen bakom förslaget att skattetillägget ska beräknas på en sjättedel av det reducerade kvarstående negativa räntenettet bör enligt NSD gälla även på underskottsfall. Ett lagstiftningsärende med avsikt att ändra beräkningen av skattetillägg bör därför enligt NSD snarast inledas.

Skattetillägg vid gemensam beräkning

Utredningens förslag: *Skattetillägg ska tas ut om ett företag under förfarandet har lämnat en oriktig uppgift till ledning för beräkningen av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för företag i samma beräkningsenhet och detta har gjorts på annat sätt än muntligen. Det krävs att rättelsen av den oriktiga uppgiften leder till att avdrag för negativt ackumulerat räntenetto inte medges annat företag i beräkningsenheten. Skattetillägget ska beräknas utifrån storleken på det avdrag som inte medges. Ett beslut om skattetillägg får i detta fall meddelas separat efter utgången av det andra året efter det kalenderår då beskattningsåret har gått ut. Beslutet får meddelas inom tre månader från den dag då beslut meddelades om att inte medge avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för annat företag i beräkningsenheten.*

Utredningen anger att den överlåter till praxis att skapa vägledning när det gäller eftergift av skattetillägg i en situation där ett företags inkomst höjs, och därvid påförs skattetillägg, och höjningen medför att ett annat företag i beräkningsenheten kan tillgodoräkna sig ytterligare avdrag. Enligt NSD talar starka skäl här, i den särskilda form av koncernbeskattning det här handlar om, för att en eftergift ska medges som medför att endast den för beräkningsgruppen uppkomna skattemässiga nettoeffekten ska läggas till grund vid beräkningen av hur stort skattetillägg som kan påföras. Så som anförs ovan är NSD:s erfarenhet att befrielsegrunderna inte tillämpas på ett rättvist och nyanserat sätt. Snarare uppfattas skattetilläggen påföras nästintill rent mekaniskt vid oriktig uppgift.

Mot bakgrund av ovan angivna skäl efterfrågar NSD ett klargörande om att ovan nämnda nettosyn ska tillämpas vid situationer som den som utredningen exemplifierar med.

Bör ett infrastrukturundantag införas och hur ska det utformas?

Utredningens bedömning och förslag: *Det är svårt att se att det finns behov av ett infrastrukturundantag. Undantagsregler ger ett mindre neutralt skattesystem och leder allmänt till mer komplicerade regler. Risken för skattearbitrage ökar om vissa företag undantas från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna och ett undantag kan visa sig ställa krav på ytterligare regler för att förhindra aggressiv skatteplanering. Det bör därför inte införas något infrastrukturundantag*

Det råder bred enighet om att Sverige behöver satsa på investeringar i infrastruktur (exempelvis inom energi, klimatanpassning och försvar). Offentligfinansiella åtgärder med sådant syfte kan principiellt ske via statsbudgetens såväl inkomst- som utgiftssida.

NSD har som en utgångspunkt att skattesystemet bör vara neutralt och att särordningar som kan leda till snedvridningar bör undvikas. Ett införande av ett undantag riktat till infrastrukturåtgärder skulle bryta mot dessa utgångspunkter. En annan aspekt som aktualiseras när det gäller ett infrastrukturundantags inverkan på bolagsskattesystemet är om, så som direktiven till utredningen ger uttryck för, finansieringen av ett sådant undantag påverkar bolagsbeskattningen i övrigt; exempelvis genom höjd bolagsskatt eller till priset av att andra efterfrågade mer generellt riktade förbättringar inte genomförs.

Det kan enligt NSD dock inte i ljuset av ovanstående uteslutas att det i den fortsatta beredningen framkommer underlag, fördjupade analyser och exempel som påvisar påtagliga fördelar av ett infrastrukturundantag och att finansieringen kan ske på ett för näringslivet icke skadligt sätt. NSD kommer av detta skäl nogta följa den fortsatta beredningen.

När det gäller de enskilda förslagen för ett system med ett infrastrukturundantag avstår NSD från att ge synpunkter. Detta sker lämpligen bäst från de branscher och företag som direkt skulle beröras av ett sådant undantag.

Lexel och det EU-rättsliga problemet

Inledning samt NSD:s samlade bedömning

De riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna infördes för första gången 2009 och avsåg ränteutgifter på vissa skulder till företag i samma intressegemenskap. Dessa begränsningsregler omfattade då endast skulder som uppkommit vid förvärv av delägarrätter från ett annat företag i intressegemenskapen. Reglerna syftade till att förhindra oönskad skatteplanering. Reglerna ändrades i en *skärpande* riktning 2013, genom att avdragsrätten för ränteutgifter utvidgades till att omfatta alla skulder till företag i intressegemenskapen.

De nuvarande reglerna om ränteavdragsbegränsningar i 24 kap. 16–20 §§ IL trädde i kraft 2019. I och med införandet av 2019 års regler *snävades* tillämpningsområdet för ränteavdragsbegränsningsreglerna in radikalt jämfört med vad som tidigare hade varit fallet. Av förarbetena till den nu gällande regleringen framgår tydligt att de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna ska snävas in till att i princip avse *rena missbruksfall* (prop. 2017/18:245 s. 2, jfr även s. 176). Det kan även noteras att samtidigt infördes även andra typer av ränteavdragsbegränsningar som inte hade funnits tidigare och som kompletterar de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna (avdragsförbud för ränteutgifter vid vissa gränsöverskridande situationer i 15 a-e §, dels en generell avdragsbegränsning för negativa räntenetton i 21–29 §§). Därefter har även ytterligare regler på närliggande område införts (rörande s.k. hybrida mismatchningar).

Högsta förvaltningsdomstolen fann i HFD 2021 ref. 68 att regeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL ("undantagsregeln") inte är förenlig med etableringsfriheten i artikel 49 i EUF-fördraget. Målet gällde en situation där det hade funnits koncernbidragsrätt mellan bolagen om de båda hade varit svenska företag. Domstolen ansåg att EU-domstolens resonemang i förhandsbeskedet C-484/19, Lexel ("Lexel") – som gällde en tidigare motsvarande regel – fullt ut kunde överföras till nuvarande bestämmelse, trots de ändringar som gjorts. Utredningen fick, mot bakgrund av HFD 2021 ref. 68, i uppdrag att ändra reglerna. Enligt givna direktiv skulle utredningen analysera hur undantagsregeln borde ändras eller anpassas för att vara förenlig med EU-rätten samtidigt som det skulle beaktas att regeln effektivt skulle förebygga skatteundandraganden och inte skulle kunna kringgå.

Under pågående utredningstid prövade Högsta förvaltningsdomstolen frågan om regeln i 24 kap. 19 § första stycket IL ("förvärvsregeln") är förenlig med etableringsfriheten och konstaterade då att den inte är det, HFD 2024 ref. 6. Utredningen gjorde bedömningen att då även denna fråga var en direkt följd av EU-domstolens avgörande i Lexel så låg det inom utredningsuppdraget att även se över förvärvsregeln.

När det gäller föreliggande förslag till förändrad lydelse av de riktade avdragsbegränsningsreglerna är NSD:s *samlade intryck* dels att reglerna i flera hänseenden justeras i en *skärpande* riktning, dels att förändringarna medför att *komplexitet* i regelverket ökar betydligt. Enligt NSD:s bedömning hade varit lämpligare att förändringarna hade begränsats till vad som bedöms vara nödvändigt för att reglerna ska vara förenliga med EU-rätten samtidigt som reglerna ska återspegla det övergripande syftet med reglerna som de kommer till uttryck i förarbetena till 2019-års regler.

Nedan redovisas under respektive lagrum NSD:s närmare kommentarer rörande de föreslagna ändringarna.

24 kap. 18 § första stycket

Utredningens förslag till ändrad inledande lydelse: *Ett företag som ingår i en intressegemenskap får bara dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen om det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften [de därpå följande förutsättningarna föreslås oförändrade].*

Den föreslagna nya lydelsen av paragrafen föranleder inga närmare kommentarer från NSD.

24 kap. 18 a §

Utredningens förslag till lydelse:

Bestämmelsen i 18 § andra stycket gäller inte till den del företaget under beskattningsåret kunde ha lämnat koncernbidrag med avdragsrätt enligt 35 kap. till det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften, eller hade kunnat göra det om mottagaren hade hört hemma i Sverige och denne hör hemma i en stat inom EES. För dessa ränteutgifter gäller i stället fjärde stycket.

Om den som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften inte hör hemma i Sverige och företagen står under i huvudsak gemensam ledning gäller första stycket bara om det gemensamma moderföretaget hör hemma i en stat inom EES.

Första stycket gäller inte till den del den inkomst som motsvarar ränteutgiften skulle ha ingått i den faktiska mottagarens överskott till följd av 40 kap. 18–19 §§ om den var ett koncernbidrag.

Sådana ränteutgifter som avses i första stycket får inte dras av om Skatteverket visar att skuldförhållandet är del av ett konstlat förfarande och uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån.

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om att avdragsbegränsningen för ränteutgifter i 18 § andra stycket *inte* ska tillämpas i vissa fall då den faktiska mottagaren av den inkomst som motsvarar ränteutgiften i intressegemenskapen hör hemma i en stat inom EES. I paragrafens fjärde stycke finns också en särskild ränteavdragsbegränsningsregel som då gäller i stället.

I *första* och *andra styckena* anges de två situationer då paragrafen kan bli tillämplig. Det gäller *dels* vid interna svenska situationer där låntagaren hade kunnat lämna koncernbidrag med avdragsrätt till det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften, *dels* vid motsvarande gränsöverskridande situationer när den faktiska mottagaren av ränteinkomsten hör hemma inom EES.

Den föreslagna utformningen av första och andra styckena motiveras med att reglerna ska vara förenliga med EU-rätten. NSD har inga erinringar mot förslaget i denna del.

Tredje stycket tar sikte på situationer då den inkomst som mot svarar ränteutgiften kvittas mot ett inrullat underskott som uppkom innan företagen ingick i samma koncern (jfr 40 kap. 10 och 14 §§). Bestämmelsen i första stycket gäller inte till den del det underskott som inkomsten kvittas mot är koncernbidragsspärrat och ett koncernbidrag motsvarande ränteutgiften därför hade ingått i den *faktiska mottagarens överskott till följd av 40 kap. 18–19 §§*. Detta gäller också om denne hör hemma i ett annat EES-land än Sverige. En hypotetisk prövning ska i båda fallen göras utifrån vad som hade blivit fallet om ränteutgiften i stället varit ett *koncernbidrag*. När den slutliga mottagaren hör hemma i ett annat EES-land får bedömningen göras utifrån *hur stort belopp* som hade varit koncernbidragsspärrat om det varit ett svenskt företag. Resultatet ska dock inte räknas om enligt svenska regler. När den

faktiska mottagaren ingår i en skattemässig enhet görs bedömningen i stället i förhållande till vad som hade gällt för enhetens underskott.

När det gäller det tredje stycket vill NSD anföra följande. För det första kan noteras att förslaget i denna del inte är motiverat av en strävan att reglerna ska vara förenliga med EU-rätten. För det andra får förslaget anses innebära en skärpning jämfört med vad som gäller idag. Det nu sagda, i kombination med den ökade komplexitet som bestämmelsen riskerar medföra, anser NSD talar emot att det tredje stycket ska införas. Som nämnts riskerar bestämmelsen i tredje stycket att medföra en ökad komplexitet. Det har bland annat sin grund i att bestämmelsen är behäftad med oklarheter i flera centrala hänseenden, vilket utvecklas närmare nedan.

Av författningskommentaren framgår att bestämmelsen tar sikte på situationer då den inkomst som motsvarar ränteutgiften kvittas mot ett inrullat underskott som uppkom innan företagen ingick i samma koncern (jfr 40 kap. 10 och 14 §§). Bestämmelsen i första stycket gäller inte till den del det underskott som inkomsten kvittas mot är koncernbidragsspärrat och ett koncernbidrag motsvarande ränteutgiften därför hade ingått i den faktiska mottagarens överskott till följd av 40 kap. 18–19 §§. Detta gäller också om denne hör hemma i ett annat EES-land än Sverige. Prövningen ska i båda fallen göras utifrån vad som hade blivit fallet om ränteutgiften i stället varit ett koncernbidrag. När den slutliga mottagaren hör hemma i ett annat EES-land får bedömningen göras utifrån hur stort belopp som hade varit koncernbidragsspärrat om det varit ett svenskt företag. Resultatet ska dock inte räknas om enligt svenska regler. När den faktiska mottagaren ingår i en skattemässig enhet görs bedömningen i stället i förhållande till vad som hade gällt för enhetens underskott.

Det är enligt NSD:s uppfattning oklart hur bestämmelsen ska förstås. Bestämmelsen hänvisar till 40 kap. 18–19 §§. Sistnämnda lagrum är utformad som en *beräkningsregel*, dvs. där regleras beräkningen av hur stor del av det koncernbidragsspärrade underskottet som man får göra avdrag för aktuellt beskattningsår (Det ska noteras att reglerna i 40 kap. 18–19 §§ är synnerligen komplicerade och dess tillämpning är ofta förenade med betydande svårigheter i praktiken). Ska hänvisning i 18 a § första stycket uppfattas som att det är en sådan beräkning som avses i 40 kap. 18–19 §§ som ska göras avseende långgivarens underskott för att bestämma avdragsrätten för låntagarens ränteutgifter? Om ja, gäller detsamma vid en gränsöverskridande situation, dvs. när långgivaren hör hemma i annat EES-land? Av lagtexten kan inte utläsas att det ska göras någon åtskillnad i detta hänseende beroende på om långgivaren är ett svenskt bolag eller ett bolag hemmahörande i annat EES-land. Samtidigt anges uttryckligen i bland annat författningskommentaren att när den slutliga mottagaren hör hemma i ett annat EES-land får bedömningen göras utifrån *hur stort belopp* som hade varit koncernbidragsspärrat om det varit ett svenskt företag samtidigt som det anges att resultatet dock inte ska *räknas om* enligt svenska regler. Enligt NSD är det högst oklart hur bestämmelsen ska förstås i dessa delar. I 40 kap. 18–19 §§ beräknas inte hur stort det koncernbidragsspärrade underskottet är. Där regleras hur beräkningen ska göras vid bestämmande av hur stor del av det koncernbidragsspärrade underskott som får utnyttjas ett visst beskattningsår. Är avsikten att en sådan beräkning ska göra även då låntagaren hör hemma i ett annat ESS-land?

Reglerna i 40 kap. 18–19 § är mycket detaljerade vad gäller hur denna beräkning ska utföras samtidigt som det i nu aktuella författningskommentarer anges att resultatet (vilket resultat?) inte ska beräknas enligt svenska regler. Det är, enligt NSD:s bedömning, svårt att förstå hur regeln ska tillämpas i praktiken. Enligt NSD:s uppfattning är det uppenbart att bestämmelsen

riskerar att medföra betydande praktiska problem för bolag som har att tillämpa regeln, särskilt då långivaren är hemmahörande i annat EES-land (vilket ofta är fallet). Vidare kan noteras att om förutsättningarna i tredje stycket är uppfyllda, blir konsekvensen att undantagsregeln i 18 § andra stycket kan tillämpas på skuldförhållandet om också förutsättningarna i den bestämmelsen är uppfyllda. Om bara *en del* av ett koncernbidrag motsvarande ränteutgiften skulle ha medfört ett överskott på grund av en koncernbidrags-spärr kan vissa delar av skuldförhållandet behöva bedömas enligt 18 § andra stycket, och andra delar enligt 18 a § fjärde stycket. Detta kan rimligen inte förstås på annat vis än att i sådana fall krävs två olika bedömningar avseende ett och samma lån. Att detta kommer att komplicera tillämpningen av reglerna är uppenbart enligt NSD.

När det gäller det *tredje stycket* kan således sammanfattningsvis följande anföras. Om utredningens förslag i denna del blir verklighet innebär det en skärpning av reglerna jämfört med vad som är fallet idag. Som nämnts ovan är bestämmelsen även oklar i flera hänseenden. Vidare är det uppenbart att bestämmelsen kommer att medföra att ett redan komplicerat regelverk blir ännu mer komplicerat. NSD anser att när det på detta sätt övervägs att i skärpande riktning ändra reglerna så måste det ställas mot den ökade komplexitet som bestämmelsen medför för det enskilda företaget. Detta särskilt mot bakgrund av att det inte är motiverat från ett EU-rättsligt perspektiv att införa den nu aktuella bestämmelsen.

I *fjärde stycket* tas in en bestämmelse innebärande att ränteutgiften inte får dras av om Skatteverket visar att skuldförhållandet är del av ett konstlat förfarande och uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. Av författningskommentaren följer att bestämmelsen har formulerats för att användas i ett svenskt sammanhang, men ska tillämpas på ett sätt som motsvarar och följer EU-domstolens praxis om rent konstlade förfaranden utan ekonomisk förankring som uppkommit i syfte att få en skatteförmån (missbruksprincipen). Vad som – i ett konkret fall – avses med "konstlat förfarande" och "uteslutande eller så gott som uteslutande för att få en väsentlig skatteförmån" är enligt NSD högst oklart. Enligt NSD, som förvisso delar uppfattningen att uppenbara fall av missbruk ska förhindras, riskerar dessa oklarheter medföra betydande rättsosäkerhet beträffande bestämmelsens tillämpning (oaktat att bevisbördan ligger på Skatteverket).

24 kap. 19 §

Av utredningen föreslagen lydelse:

Ett företag får inte dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i samma intressegemenskap om skulden avser ett förvärv av en delägarrätt från ett annat företag i intressegemenskapen.

Om skulden har ersatt en tillfällig skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen och denna skuld avser ett sådant förvärv, ska även den förstnämnda skulden anses avse detta förvärv. Detsamma gäller om skulden uppstått efter förvärvet men ändå har direkt samband med detta.

Första stycket gäller inte om förvärvet har direkt samband med och är föranlett av ett förvärv av delägarrätter från någon utanför intressegemenskapen. Det gäller inte heller om skulden har uppkommit som

ett led i att strukturera om verksamheten i intressegemenskapen inför en försäljning av andelar till någon utanför intressegemenskapen och skulden svarar mot ett i tiden begränsat finansieringsbehov inom intressegemenskapen.

Paragrafen avser förvävsregeln och den har delvis fått en ny utformning. De förändringar av förvävsregeln som här föreslås syftar till att regeln ska bli förenlig med EU-rätten. Detta uppnås genom att kravet på skatteförmån helt tas bort från förvävsregeln (jfr HFD 2024 ref. 6).

I paragrafens *första stycket* anges huvudregeln, vilken innebär att ränteutgifter inte får dras av om de avser en skuld till ett företag i samma intressegemenskap när skulden avser ett förvärv av en delägar rätt från någon utanför intressegemenskapen. Kopplingen till 18 § har tagits bort för att markera förvävsregeln ska tillämpas fristående för 18 § och 18 a §.

Första meningen i bestämmelsens *andra stycke* motsvarar den nuvarande lydelsen. Därutöver anges i andra meningen, vilken är ny, att en intern skuld som uppstått *efter* det interna förvärvet ska anses avse förvärvet om den har direkt samband med det. Sådana skulder träffas alltså av avdragsförbudet i första stycket.

I *tredje stycket* anges två situationer då avdragsförbudet *inte* gäller när skulden avser internt förvärv av delägar rätt, nämligen: 1) om det interna förvärvet har direkt samband med och är föranlett av ett externt förvärv, eller 2) om skulden har uppkommit som ett led i att strukturera om verksamheten i intressegemenskapen inför en extern aktieförsäljning och det är fråga om ett tillfälligt finansieringsbehov inom intressegemenskapen.

De föreslagna förändringarna av förvävsregeln föranleder följande kommentarer från NSD. Om utredningens förslag om förändringen av förvävsregeln blir verklighet innebär det i princip ett fullständigt avdragsförbud för ränteutgifter avseende en koncernintern skuld om skulden avser ett internt förvärv av aktier/andelar. Det skulle i så fall medföra att även affärsmässiga interna omstruktureringar väsentligen försvåras. Det ska i sammanhanget noteras att det övergripande syftet med regeln alltså är att förhindra aggressiv skatteplanering. NSD anser därför att denna skärpning av regeln som nu föreslås är omotiverat restriktiv, särskilt med beaktande av de grundläggande intentionerna med reglerna såsom de kommer till uttryck i förarbetena, och att förslaget även går långt utöver vad som krävs för att regeln ska vara förenlig med EU-rätten.

Utredningen har bedömt att genom att ta bort kravet på skatteförmån (i kombination med vissa andra justeringar) från förvävsregeln kommer det diskriminerande inslaget i regeln att försvinna och regeln blir därigenom förenlig med EU-rätten. NSD anser dock att regeln kunde utformats på ett sätt så den uppfyllde kravet på förenlighet med EU-rätten samtidigt som den inte innebar ett fullständigt avdragsförbud.

I utredningen diskuteras några olika sätt att anpassa förvävsregeln till EU-rätten, bland annat nämns möjligheten att utforma förvävsregeln på motsvarande sätt som avseende undantagsregeln ovan. Det skulle i så fall innebära att det diskriminerande inslaget i förvävsregeln tas bort genom att uttryckligen undanta företag med koncernbidrags rätt och motsvarande gränsöverskridande situationer där etableringsfriheten kan åberopas. Utredningen valde dock att förkasta detta alternativ då det bedömdes medföra att förvävsregeln skulle få ett relativt begränsat tillämpningsområde och inte skydda den svenska skattebasen. NSD delar inte denna bedömning utan anser i stället att detta alternativa

förslag på utformning av förvärvsregeln bättre återspeglar intentionerna med regelverket, dvs. att förhindra rena missbruksfall. NSD menar vidare att vid bedömning av konsekvenserna av en alternativ utformning av förvärvsregeln, på det sätt NSD förespråkar, måste även tas i beaktande de övriga ränteavdragsbegränsningsregler som införts sedan 2019.

Oaktat att NSD förespråkar en annan utformning av förvärvsregeln, så vill NSD lämna följande kommentarer beträffande det förslag som utredningen presenterat.

Utredningen föreslår två undantag från avdragsförbudet. NSD anser att det är angeläget att ytterligare undantag införs för att inte försvåra för andra affärsmässigt motiverade omstruktureringar. Inom näringslivet uppstår regelbundet behov av att omstrukturera koncerner för att skapa bättre förutsättningar för affärsverksamheten och därmed stärka deras konkurrenskraft. Att dylika omstruktureringar ska träffas av förvärvsregeln är högst olyckligt, särskilt när berörda bolag ofta kan utväxla koncernbidrag. Även om kravet på skatteförmån har tagits bort i förvärvsregeln så går det inte, enligt NSD:s uppfattning, att helt bortse från att regeln *alltjämt* ingår i ett regelsystem som har som övergripande syfte att motverka aggressiv skatteplanering med ränteavdrag. Detta måste tas i beaktande när man överväger vilka undantag som ska medges från avdragsförbudet.

Såvitt avser de två undantag från avdragsförbudet som utredningen föreslår har NSD vidare följande kommentarer. Det är betydande risk att det kommer att råda en oklarhet kring den närmare innebörden av de rekvisit som uppställs för att undantagen ska vara tillämpliga, och då särskilt det nya undantaget som avser fall där skulden har uppkommit som ett led i att strukturera om verksamheten inför en extern försäljning. Undantaget kräver att skulden ska svara mot ett i tiden begränsat finanseringsbehov inom intressegemenskapen. Undantagsregeln ska enligt utredningen tillämpas restriktivt. Beträffande tidsaspekten anges i författningskommentaren att det främst bör handla om skulder som existerar under en begränsad tid i samband med själva omstruktureringsfasen. I betänkandet ges som vägledning två exempel: *"Det kan vara när en utdelning som möjliggör finansiering med eget kapital kräver stämmobeslut som kan fattas först senare. En annan tänkbar situation är när det enda sättet att flytta ett bolag internt utan negativa konsekvenser är att överlåta det mot ersättning och medel för att finansiera detta inflyter först vid den externa avyttringen"*.

De krav som uppställs för undantagsregeln ska vara uppfylld är enligt NSD:s uppfattning dels alltför snäva i sitt tillämpningsområde, dels förenade med betydande osäkerhet beträffande dess närmare innebörd vilket i sin tur riskerar innebära en oönskad oförutsebarhet avseende undantagsregelns tillämpning.

Avslutningsvis önskar NSD kort kommentera den dom som EU-domstolen meddelade så sent som den 4 oktober i år, mål C-585/22. NSD har inte inom ramarna för den remisstid som givits för här aktuell remiss kunnat fullt ut analysera och behandla domen. För NSD framstår det dock som att domen inte påverkar de bedömningar och slutsatser som NSD redovisar ovan.

Avslutning

Ett genomförande av utredningens förslag skulle ge positiva signaler om utvecklingen av konkurrenskraften i den svenska bolagsbeskattningen. Utredningen föreslår dock att förslagen ska finansieras genom en höjd bolagsskatt. Vi menar att det finns en risk att denna finansieringsmetod minskar de positiva signaler som genomförandet av förslagen skulle föra med sig. NSD anser också att det bör beaktas att genomförandet av EU-direktivets regler om ränteavdragsbegränsningar i svensk rätt blivit mycket restriktiv i ett internationellt perspektiv. Det vore därför rätt och rimligt att i stället, i den fortsatta beredningen av detta ärende, överväga om inte finansieringen är i en sådan storleksordning att den kan förutsättas rymmas inom befintligt reformutrymme

NÄRINGSLIVETS SKATTEDELEGATION

Johan Fall

Richard Hellenius